

ÄÄNEKOSKEN KAUPUNGIN OPPILASKULJETUSOPAS

SISÄLTÖ

1 KOULUMATKOJA KOSKEVA LAINSÄÄDÄNTÖ.....	2
Oppilaan koulupaikan määräytyminen	2
2 ESIKOULU- JA OPPILASKULJETUSTEN MYÖNTÄMISEN PERUSTEET ...	3
Koulumatkan pituus	3
Koulumatka	4
Muut oppilaskuljetusperusteet	5
Koulumatkan vaarallisuus	5
Vaaralliset tiet	5
Aamu- ja iltapäivätoiminnan kuljetukset	7
Kuljetuksia ei järjestetä	7
3 ESIKOULU- JA OPPILASKULJETUKSEN HAKEMINEN JA	
PÄÄTÖKSENTEKO	8
Oppilaan saattamisesta maksettava korvaus	9
4 ESIKOULU- JA OPPILASKULJETUSTEN JÄRJESTÄMINEN	9
Matkakortit	10
Ohjeita huoltajalle.....	10
Lukuvuoden alkaessa	11
Muiden oppilaiden matkustaminen oppilaskuljetuksessa.....	11
Koulun toimintaan liittyvät kuljetukset.....	12
Poikkeustilanteet Vakuutus	12
Liikenneturvallisuus.....	14
Ympäristö	14
Palautteet oppilaskuljetuksista.....	15
5 HUOLTAJAN, OPPILAAN JA OPPILASKULJETUSAUTON KULJETTAJAN	
VELVOLLISUUDET	15
Huoltajan velvollisuudet.....	15
Oppilaan velvollisuudet.....	15
Oppilaskuljetusauton kuljettajan velvollisuudet.....	16
6 YHTEYSTIEDOT	17

1 KOULUMATKOJA KOSKEVA LAINSÄÄDÄNTÖ

Perusopetuslaki 32 §

Koulumatkat

Jos perusopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on 5 kilometriä tai pidempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai lasten päivähoidosta annetussa laissa tarkoitetusta päivähoidosta esiopetukseen on 5 kilometriä tai pidempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai päivähoidosta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai päivähoitoon. Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus. (19.12.2003/1139)

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulu- matka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. (24.6.2010/642)

Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Lisäksi, jos esiopetusta saava lapsi osallistuu toisessa kunnassa järjestettävään lasten päivähoitoon lasten päivähoidosta annetun lain 11 c §:ssä tarkoitetulla tavalla, opetuksen järjestäjällä on oikeus edellyttää, että lapsen huoltaja vastaa lapsen kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista päivähoito- ja esiopetuspaikan välillä. (8.4.2011/324)

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

Oppilaan koulupaikan määräytyminen

Opetus- ja kasvatusjohtaja osoittaa päätöksellään oppilaalle lähikoulun kasvun ja oppimisen laukunnan hyväksymien oppilaaksiottoalueiden perusteella. Lähikoulu voi olla muu kuin oppilaaksiottoalueen koulu, jos päätös perustuu

perusopetuslain 3. ja 6.§:ään. Lähikoulu ei ole aina oppilaan asuinpaikkaa lähinnä sijaitseva koulu.

2 ESIKOULU- JA OPPILASKULJETUSTEN MYÖNTÄMISEN PERUSTEET

Oppilaskuljetuksista päätetään perusopetuslain, Äänekosken kaupungin- ja hallituksen ja kasvun ja oppimisen lautakunnan tekemien periaatepäätösten mukaisesti.

Oppilaalla on oikeus saada kuljetus kaupungin osoittamaan lähikouluun tai esiopetuspaikkaan. Jos huoltaja hakee lapselleen koulunkäyntioikeutta muuhun kuin kaupungin osoittamaan lähikouluun tai esiopetuspaikkaan, asetetaan POL 32 §:n 3 momentin nojalla oppilaaksi oton edellytykseksi, että huoltaja vastaa oppilaan kuljetuksesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista.

Mikäli lapsen esiopetus on järjestetty päiväkotiin, jossa hän **käyttää myös päivähoitopalveluja**, kuljetus voidaan myöntää vain niille päiville, jolloin oppilas tulee suoraan esiopetukseen tai lähtee kotiin suoraan esiopetuksesta. Mikäli esiopetus järjestetään eri paikassa kuin päivähoito, kaupunki on velvollinen järjestämään esiopetuspaikan ja päivähoitopaikan välisen kuljetuksen.

Päivähoitoa tarvitsevat lapset sijoitetaan pääsääntöisesti päiväkotien esiopetusryhmiin. Vain esiopetusta tarvitsevat lapset sijoitetaan erillisiin esiopetusryhmiin. Mikäli lapsen päivähoitotarve syntyy kesken esiopetusvuoden, harkitsee perhepalvelujohtaja / päiväkodin johtaja lapsen siirtämistä erillisestä esiopetusryhmästä päiväkodin esiopetusryhmään resurssien puitteissa. Samoin toimitaan, mikäli lapsen päivähoitotarve päättyy kesken lukuvuoden.

Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan tai esikoululaisen kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä korvaus. Päätöksen korvauksesta ja sen määrästä tekee opetus- ja kasvatusjohtaja.

Koulumatkan pituus

Esikoululainen ja perusopetuksen 1-2 luokan oppilas on oikeutettu maksuttomaan oppilaskuljetukseen, kun oppilaan koulumatka lyhintä jalankuljettavaa reittiä kaupungin osoittamaan esikouluun tai lähikouluun on 3 km tai pidempi.

Perusopetuksen 3-9 luokan oppilas on oikeutettu maksuttomaan oppi-

laskuljetukseen, kun oppilaan koulumatka lyhintä jalankuljettavaa reittiä kaupungin osoittamaan lähikouluun on 5 km tai pidempi.

Koulumatka

Esikoulun ja perusopetuksen oppilaan varsinaisella koulumatkalla tarkoitetaan oppilaan päivittäistä kodin/asunnon ja koulun välistä matkaa, jonka oppilas kulkee kouluun mennessään ja sieltä palatessaan. Oppilaskuljetukset järjestetään ja korvataan kodin ja koulun/esikoulun väliselle matkalle.

Kaupunki järjestää kuljetuksen vain väestörekisteriin merkittyyn osoitteeseen.

Koulumatka mitataan lyhintä yleisessä käytössä olevaa kävelykel-poista reittiä myöten ja matka mitataan oppilaan kodin liittymästä koulun tontin liittymään. Mittauksessa käytetään apuna paikkatietojärjestelmää. Tarvittaessa tarkistusmittaus tehdään maastomittauksena opetuspalveluiden tilaamana palveluna. Mittaustarkkuutena on kaksi desimaalia.

Kaupungin velvollisuutena ei ole järjestää kuljetusta koko matkalle, vaan kuljetus voidaan järjestää vain osalle matkasta. Esiopetuksessa tai perus- opetuksessa kuljetusedun saanut oppilas voi joutua kulkemaan osan koulumatkasta omin neuvoin kuljetusreittein varteen.

Äänekoskella oppilaiden itsekuljettavat osuudet koulumatkasta ovat seuraavat:

- ✓ esikoululaiset tapauskohtaisesti
- ✓ 1 - 2 luokan oppilaalla 2,5 km
- ✓ 3 - 6 luokan oppilaalla 3,5 km
- ✓ 7 - 9 luokan oppilaalla 5,0 km.

Kilometrirajoja sovelletaan perusopetuslain määrittämien koulumatkaan käytettävien aikarajojen puitteissa. Alle 13-vuotias 2,5 tuntia ja oppilas, joka on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta 3 tuntia.

Kävelymatkaan käytettävän ajan laskennan apuna käytetään Kuntaliiton suositusta, jossa on määritetty oppilaan kilometriä kohti tarvitsema keskimääräinen kävelyaika.

Oppilaan kilometriä kohti tarvitsema keskimääräinen kävelyaika												
Ikä vuosina	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Kävelyaika / min/km	16 min	15 min	14 min	13 min	12 min	12 min	11 min	11 min	11 min	11 min	11 min	10 min

Muut oppilaskuljetusperusteet

Oppilaalla on oikeus esiopetus- ja oppilaskuljetukseen myös siinä tapauksessa, että koulumatka oppilaan ikä ja olosuhteet huomioon ottaen muodostuu liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Kuljetuksen järjestäminen koulumatkan vaikeuden tai rasittavuuden perusteella edellyttää asiantuntijalausuntoa. Koululääkäri antaa oppilaskuljetuksia koskevat lääkärinlausunnot.

Koulumatkan vaarallisuus

Vaarallisella tieosuudella on noudatettava erityistä varovaisuutta. Oppilas- kuljetusauton pysähdykset tehdään siten, ettei oppilas jää ylittämään tai kulkemaan tietä, joka on ko. ikäluokan oppilaalle luokiteltu vaaralliseksi. Mikäli tieolosuhteet ja oppilaan ikä edellyttävät, on mahdollista kulkea lyhyt matka tien suuntaisesti liittymästä linja-autopysäkille.

Jos oppilaan koulumatkaan liittyy vartioimaton rautatien tasoristeyksen ylitys, niin oppilaskuljetusauton reitit pyritään järjestämään siten, että oppilaskuljetusauto ei ylitä vartioimatonta rautatien tasoristeystä.

Koulumatkan liikenneturvallisuuden arvioinnissa käytetään Koululiituo-ohjelmaa. Lisäksi arvioinnissa käytetään tarvittaessa poliisin asiantuntimusta. Vaarallisuusluokitusta tarkastellaan säännöllisesti, joten siihen saattaa tulla muutoksia kesken lukuvuoden. Mahdolliset muutokset liikenneolosuhteissa esim. kevytliikenneväylän rakentaminen muuttavat oppilaskuljetusetuuden myöntämisen perusteita.

Vaaralliset tiet

Valtatie 4

Valtatie 4:n ylittäminen tai sillä kulkeminen on vaarallinen esioppilaille sekä luokkien 1-9. oppilaille. Oppilas voi kulkea lyhyen matkan pysäkille, jos tieolosuhteet ja ikä sen sallivat.

Valtatie 13

Tiellä kulkeminen ja sen ylittäminen on katsottu vaaralliseksi esikoululaisille ja 1-6 luokan oppilaille. Oppilas voi kulkea lyhyen matkan pysäkillä, jos tieolosuhteet ja ikä sen sallivat.

Kuudennen luokan oppilaat voivat ylittää tien Kartano-Kievarin, Lannevedentien ja Mäkikyläntien kohdilta.

Kantatie 69

Kantatiellä nro 69 kulkeminen ja sen ylittäminen on vaarallista esikoululaisille ja 1-6 luokan oppilaille. Oppilas voi kulkea lyhyen matkan pysäkillä, jos tieolosuhteet ja ikä sen sallivat.

3-6 luokkien oppilaat voivat ylittää tien Hirvaskankaan kiertoliittymän suojantietä pitkin.

Korkeakoskientien ja Suonenjoentien risteuksen ylittäminen on vaarallinen myös 7-9 luokkien oppilaille.

Sumiaistentie

Sumiaistentiellä kulkeminen ja sen ylittäminen on vaarallista esioppilaille ja luokkien 1-6 oppilaille. Oppilas voi kulkea lyhyen matkan pysäkillä, jos tieolosuhteet ja ikä sen sallivat.

Sumiaistentien alkuosa Suolahden suunnasta Leväsen kohdalle vaarallinen myös 7-9 luokkien oppilaille.

Vihijärvellä, Pilkankorventie/Pitkämäentie kohdalla ylitys on sallittu 1-6 luokan oppilaille.

Ruotintie

Ruotintiellä kulkeminen tai sen ylittäminen on vaarallinen taajaman ulkopuolella 1-6 luokan oppilaille. Oppilas voi kulkea lyhyen matkan pysäkillä, jos tieolosuhteet ja ikä sen sallivat.

Äänekoskentie

Äänekoskentiellä kulkeminen on vaarallinen esikoululaisille ja 1-6 luokkien oppilaille Korkeakoskientien risteuksen ja Sirkkaharjuntien liittymän välisellä osuudella.

Äänekoskientien ylittäminen on vaarallinen esioppilaille ja luokkien 1-5 oppilaille taajaman ulkopuolella.

Matilanvirrantie

Matilanvirrantiellä kulkeminen on vaarallinen taajaman ulkopuolella esikoululaisille ja 1-6 luokan oppilaille. Oppilas voi kulkea lyhyen matkan pysäkillä, jos tieolosuhteet ja ikä sen sallivat

Konginkankaantie

Konginkankaantiellä kulkeminen on vaarallinen taajaman ulkopuolella esikoululaisille ja 1-6 luokan oppilaille. Oppilas voi kulkea lyhyen matkan pysäkillä, jos tieolosuhteet ja ikä sen sallivat.

Taipaleentie

Taipaleentiellä Sumiaisten taajaman ulkopuolella kulkeminen on vaarallinen esikoululaisille ja 1-6 luokan oppilaille. Oppilas voi kulkea lyhyen matkan pysäkillä, jos tieolosuhteet ja ikä sen sallivat.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan kuljetukset

Toimintaan osallistuvilla oppilailla ei yleensä ole lain mukaan oikeutta maksuttomaan oppilaskuljetukseen. Pääsääntöisesti 1–2 luokan oppilaalle, jotka osallistuvat aamu- ja iltapäivätoimintaan, ei järjestetä maksutonta oppilaskuljetusta. Oppilaalle, jolle on myönnetty kuljetusetuus, on annettava mahdollisuus käyttää etuuttaan. Oppilaat voivat osallistua iltapäivän muihin kuljetuksiin, jos oppilaskuljetusautossa on tilaa ja siitä ei aiheudu lisäkustannusta.

Kuljetuksia ei järjestetä

- Kuljetuksia ei järjestetä eikä korvata
- ✓ terapia-, lääkäri-, hammaslääkäri-, yms. käynteihin
- ✓ kerhokuljetuksia koulun tai muiden tahojen kerhoihin tai kerhoista kaverin luokse
- ✓ tilapäisasumisiin tai tilapäisiin hoitopaikkoihin
- ✓ petoeläinhavaintojen perusteella harkitaan tapauskohtaisesti lausunnon perusteella
- ✓ jos oppilas sairastuu kesken koulupäivän, huoltaja huolehtii hänen kuljettamisestaan kotiin
- ✓ 1. luokasta lähtien koulun ja hoitopaikan välille.

3 ESIKOULU- JA OPPILASKULJETUKSEN HAKEMINEN JA PÄÄTÖKSENTEKO

Kuljetusetuus myönnetään automaattisesti, jos kuljetusetuuden matkaperuste (3km tai 5 km) tai matkan vaarallisuus täyttyy. Jos huoltaja on erimielinen kuljetusetuudesta, silloin tulee hakea kuljetusetuutta esiopetukseen ja perusopetukseen erillisillä lomakkeilla.

Määräaikaiset johtuvat kuljetukset haetaan opetustoimistosta heti kuljetustarpeen ilmennettyä.

Esiopetuskuljetuksen ja oppilaskuljetuksen hakemuslomakkeita saa esiopetuspaikoista, kouluista ja opetustoimistosta. Hakemukset voi myös tulostaa kaupungin internetsivuilta osoitteesta <http://www.aanekoski.fi/asukkaalle/lomakkeet/opetuspalvelut>. Esiopetuskuljetuksen ja oppilaskuljetuksen hakemiseen on molempiin omat lomakkeensa.

Päätöksenteko

Oppilaalle myönnetään oppilaskuljetusetuus ilman erillistä päätöstä, jos se perustuu matkan pituuteen tai vaarallisuuteen.

1. vuosiluokan oppilaille voidaan myöntää oppilaskuljetus joko 1-2 luokan ajaksi, koko alakoulun ajaksi tai koko perusopetuksen ajaksi. Samoin 7. vuosiluokan oppilaalle voidaan kuljetus myöntää koko yläkoulun ajaksi. Esikoululaiselle kuljetusetuus myönnetään esiopetusvuodeksi. Seuraavan lukuvuoden kuljetusetuuksista ilmoitetaan huoltajille helmi- maaliskuun aikana.

Koulun tai esiopetuksen henkilökunta ilmoittaa kuljetusjärjestelyt huoltajille ennen kuljetuksen alkamista.

Mikäli oppilas ei käytä myönnettyä kuljetusta, on siitä ilmoitettava mahdollisimman nopeasti koululle tai esiopetuspaikkoihin. Samoin on ilmoitettava, mikäli oppilas tarvitseekin vain meno- tai paluukuljetuksen. Myös muista koulumatkaan liittyvistä muutoksista on ilmoitettava viipymättä kouluun tai opetustoimistoon. Mikäli ilmoittamatta jättämisestä seuraa kustannuksia, voi huoltaja joutua korvaamaan käyttämättä jääneestä kuljetuksesta aiheutuneet kulut.

Oppilaan saattamisesta maksettava korvaus

Oppilaan huoltajille voidaan maksaa korvausta oppilaan saattamisesta kouluun, jos oppilas täyttää kuljetusehdot ja huoltaja kuljettaa oppilasta. Kuljetuksesta maksetaan huoltajalle saattamisesta riittävä korvaus.

Saattokorvauksen myöntämisestä päätetään oppilaskohtaisesti enintään lukuvuodeksi kerrallaan. Korvauksen maksamista varten opetustoimistosta on saatavissa lomakkeita, joilla maksatusta varten tarvittavat tiedot pyydetään. Korvausta ei makseta, jos reitillä kulkee kaupungin järjestämä kuljetus, jossa on tilaa, eikä kuljetuskorvaukseen löydy muita perusteita.

4 ESIKOULU- JA OPPILASKULJETUSTEN JÄRJESTÄMINEN

Oppilaskuljetuksen järjestämisen yleiset periaatteet

Oppilaskuljetuksissa käytetään ensisijaisesti olemassa olevaa julkista liikennettä. Julkisen liikenteen vuorotarjontaa täydennetään kaupungin tilausliikenteellä, jota ajetaan linja-autoilla tai taksilla

Kaupungin ostamien kuljetusten kuljetusreitit suunnitellaan lukuvuodeksi kerrallaan. Päätöksenteon ja oppilaskuljetusten suunnittelun yhteydessä oppilaan koulumatkaa, siihen käytettävää aikaa, turvallisuutta ja oppilaskuljetusauton reittiä arvioidaan käyttämällä karttaohjelmia ja tutustumalla paikan päällä olosuhteisiin.

Reitit ja aikataulut saattavat muuttua kesken lukuvuoden oppilaiden muuttamisesta, työjärjestyksen muuttumisen tai muista syistä johtuen.

Tilausliikenteessä vaaditaan autoihin turvavyöt ja lakisääteinen alkolukko. Vuoroliikenteessä lainsäädäntö ei vielä edellytä alkolukkoa. Samoin vuoroliikenteen linja-autoissa ei lainsäädäntö edellytä turvavyöitä.

Oppilaan työjärjestyksestä ja kuljetusten aikatauluista johtuen oppilas voi joutua odottamaan kuljetusta aamulla ja/tai iltapäivällä. Kuljetusta odottavalle oppilaalle järjestetään mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

Oppilaan koulumatka voi olla matkaketju, jossa järjestetään kuljetus joukkoliikenneyhteyden varten.

Esikoululaisilla ja 1-6 luokan oppilailla vaihto tapahtuu saattavan oppilaskuljetusauton kuljettajan valvonnassa.

Matkakortit

Äänekosken kaupunki myöntää matkakortilla ilmaisen kuljetusoikeuden oppilaalle. Matkakorttiin on ladattu oppilaan koko lukuvuoden koulumatkamaksut. Matkakorttia on aina pidettävä mukana koulumatkalla.

Matkakorttia saa käyttää vain koulumatkoihin ja se on henkilökohtainen. Jos oppilas kadottaa kortin tai itse vahingoittaa korttia, hänen täytyy.

ilmoittaa asiasta mahdollisimman nopeasti koulun henkilökunnalle. Näissä tapauksissa huoltaja on velvollinen lunastamaan uuden kortin. Oppilaan velvollisuus on pitää huolta matkakortistaan. Toistuvista matkakortin hukkaamisesta ollaan yhteydessä huoltajaan.

Ohjeita huoltajalle

Oppilaskuljetusten sujuvuus edellyttää oppilaiden olemista riittävän ajoissa (vähintään 5 min. ennen) sovitussa noutopaikassa. Jos oppilas myöhästyy kuljetuksesta, erillistä kuljetusta ei järjestetä. Tällöin kuljetus on vanhempien vastuulla.

Taksikuljetuksissa huoltajan on ilmoitettava sovittujen ohjeiden mukaan kuljettajalle, jos oppilas ei tarvitse jonain päivänä kuljetusta. Jos oppilas haetaan koulusta, on myös siitä ilmoitettava kuljettajalle. Kaupunki voi periä turhien ajojen kustannukset huoltajilta.

Koulun henkilökunta ilmoittaa kuljetusetuuden saavien oppilaiden huoltajille ja kuljettajalle, jos lukujärjestykseen tulee tilapäisiä muutoksia (esim. koulun työajan lyhennyksiä).

Tien ylläpitäjä vastaa siitä, että koulukuljetuksiin käytettävät tiet ovat liikennöitävässä kunnossa. Erittäin vaikeissa keliolosuhteissa tai joukkoliikenteeseen kohdistuvien työtaistelutoimenpiteiden aikana Äänekosken kaupunki ei vastaa kuljetuksista, tällöin oppilaan kuljettaminen kouluun on huoltajan vastuulla.

Mikäli kuljetus jää ajamatta edellä mainittujen syiden vuoksi, tulee kuljettajan ilmoittaa tilanne kuljetussuunnittelijalle ja koululle.

Oppilaskuljetusten häiriötilanteissa koulun henkilökunta tiedottaa oppilaiden huoltajia tilanteesta sekä antaa oppilaille tarvittaessa etätehtäviä.

Lukuvuoden alkaessa

Koulun ja esikoulun henkilökunta tiedottaa oppilaita oppilaskuljetuksista ennen lukuvuoden alkua. Tilausliikenteellä kulkevien oppilaiden oppilaskuljetuksiin liittyvät aikataulut ja liikennöitsijät ovat nähtävillä Wilmassa ennen lukuvuoden alkua.

Vuoroliikenteessä käytettävät matkakortit jaetaan esikoululla ja koululla ensimmäisenä koulupäivänä, aamulla oppilas voi matkustaa ilman matkakorttia.

Vuoroliikenteen aikatauluista saa lisätietoja Matkahuollosta tai internetin kautta www.matkahuolto.fi

Ensimmäisenä koulupäivänä koulutyöaika on lyhennetty. Koulun kaikkien oppilaiden koulutyö päättyy yhtä aikaa. Ilta-päivän kuljetukset jakautuvat normaalisti useammalle kelloajalle. Alkupäivinä ilta-päivän kuljetusajat ruuhkautuvat ja sen seurauksena kuljetukset viivästyvät.

Opetustoimi suosittelee, että uudet esikoulu- ja koulutulokkaat osallistuvat ilta-päivän kuljetuksiin vasta silloin, kun koulu siirtyy syksyn ensimmäisen työpäivän jälkeen noudattamaan normaalia lukujärjestystä.

Muiden oppilaiden matkustaminen oppilaskuljetuksessa

Normaalit linja-autovuorot ovat avoimia myös oppilaille, jotka eivät ole oikeutettuja maksuttomaan oppilaskuljetukseen. Näistä linja-autovuoroista ja niissä käytettävistä maksuvälineistä saa lisätietoja Matkahuollosta.

Tilausliikenteellä ajettavat oppilaskuljetusreitit eivät ole kaikille avoimia kuljetuksia. Jos autossa on vapaita paikkoja, niitä voidaan jakaa koulun ohjeen mukaan myös muille kuin lakisääteisen kuljetusetuuden saaville oppilaille. Ns. itsemaksavien oppilaiden vuoksi ei reittiin tai reitin aikatauluun tehdä muutoksia.

Ns. itsemaksavalta oppilaalta peritään kuljetustapahtumassa linja-autoliikenteen lipputaksojen mukainen hinta vuoroliikenteessä. Matkan voi maksaa käteisellä tai joillakin reiteillä myös Matkahuollon lipputuotteilla. Tilausliikenteessä korvaus sovitaan liikennöitsijän ja huoltajan kesken.

Jos taksin lakisääteisen kuljetusetuuden saavien oppilaiden määrä muuttuu lukuvuoden aikana, niin itsemaksava oppilas voi joutua luopumaan kuljetuksesta. Näissä tapauksissa kaupungilla ei ole velvollisuutta järjestää korvaavaa kuljetusta.

Koulun toimintaan liittyvät kuljetukset

Koulutyöhön liittyy kuljetuksia myös koulupäivän aikana. Tällaisia ovat esim. uimahallikuljetukset, retket ja tutustumiskäynnit eri kohteisiin. Koulut tilaavat kuljetukset Äänekosken kaupungin ohjeiden mukaan.

Kuljetuksissa autoihin vaaditaan turvavyöt ja lakisääteinen alkolukko. Koulu vastaa kuljetusjärjestelyistä.

Toimintaan liittyvissä kuljetuksissa noudatetaan vaarallisten teiden luokittelua samoin kuin koulumatkalla.

Poikkeustilanteet

Vakuutus

Kaupunki vastaa oppilaille koulussa tai koulumatkalla tapahtuvista tapaturmista. Vastuu koskee varsinaista kouluaikaa ja koulumatkaa sekä koulun järjestämiä opinto- ym. retkiä. Kaupunki korvaa tapaturman aiheuttamat hoitokulut. Liikennevahingoissa, joissa toisena osapuolena on moottoriajoneuvo, hoitokulut tulee ohjata ensisijaisesti lakisääteisen liikennevakuutuksen korvattaviksi. Esinevahinkoja ei pääsääntöisesti korvata.

Mikäli sattuu vakava liikenneonnettomuus, jossa tapahtuu henkilövahinko- ja, vastaa poliisi tilanteen hallinnasta ja tiedottamisesta. Jos sattuu vakavuusasteeltaan lievempi onnettomuus, on koulu velvollinen tiedottamaan oppilaiden huoltajia tapahtuneesta.

Poikkeaminen koulumatkalla

Oppiaan koulumatkaksi katsotaan hänen matkansa suorinta tietä kodin ja kulun välillä. Kuljetusoppilaiden kohdalla koulumatkaksi katsotaan

oppilaan lyhin matka kotoa kuljetusreitinvarteen ja kaupungin järjestämän tai osoittaman kuljetuksen käyttäminen.

Koulumatkaksi ei katsota sitä, että oppilas poikkeaa koulureitiltä tai ei käytä hänelle määriteltyä oppilaskuljetusta tai vastaavasti menee oppilaskuljetusta tai muuta liikennettä käyttäen muualle kuin suoraan kotiinsa. Näissä tapauksissa oppilas toimii omalla/huoltajan vastuulla.

Oppilaskuljetus ei saavukaan pysäkillä

Ajokelin ollessa erityisen huono tai muista erityisistä syistä voi joskus käydä niin, että linja-auto tai taksi ei pääse kulkemaan aikataulun mukaisesti. Tien puutteellisen kunnossapidon (esim. puutteellisen liukkaudentorjunnan) vuoksi tieosuus voi jäädä kokonaan ajamatta. Oppilaan ei pidä kuitenkaan odottaa kuljetusta pysäkillä loputtomiin (n. 15 min.), vaan on parasta, että hän menee takaisin kotiinsa ja ottaa yhteyttä vanhempiin ja kouluun.

Kuljettaja ilmoittaa myöhästymisestään kuljetussuunnittelijalle ja koululle. Koulu varmistaa, että huoltajat ovat saaneet tiedon ja ilmoittaa oppilaalle tarvittaessa etätehtävät.

Kovat pakkaset

Kovien pakkasten vuoksi ei järjestetä erillisiä kuljetuksia. Kuljetusoppilaat kuljetetaan kuitenkin tavalliseen tapaan.

Sattuu vahinko- tai ilkivaltatapaus

Mikäli oppilas aiheuttaa tahallisesti tai huolimattomuuttaan oppilaskuljetusautolle vahinkoa ja/tai ilkivaltaa ja/tai tahraamista auton pintoihin, on hän velvollinen korvaamaan aiheuttamansa vahingon.

Äänekosken kaupunki ei korvaa oppilaan oppilaskuljetusautolle aiheuttamaa vahinkoa/ilkivaltaa/tahraamista.

Liikennöitsijä ja oppilaan huoltaja sopivat vahinkojen korvaamisesta keskenään.

Poikkeavat koulupäivät eli koulupäivä, joka päättyy lukujärjestyksestä poiketen

Koulun henkilökunta huolehtii, että koulujen poikkeavista työajoista ilmoitetaan riittävän aikaisin kuljetuksessa oleville oppilaille ja kuljettajille ennen ko. päivää.

Koulun henkilökunta sopii kuljettajien kanssa poikkeuspäivien muutokset huomioiden oppilaskuljetusten linjaukset.

Linja-autojen kuormitukset ennakoidaan, jotta oppilaita ei joudu seisoma- paikoille.

Oppilaiden lähtöä pitää poikkeavina koulupäivinä valvoa ja huolehtia siitä, että kaikki oppilaat pääsevät kotiin.

Oppilaalle tulee järjestää valvottu odotus koululla, jos ko. kellonaikana ei ole kuljetusta. Oppilaita ei saa ohjata kaupungille odottelemaan.

Poikkeavina koulupäivinä pyritään, ettei järjestetä tilausajoja, vaan oppilaat käyttävät järjestettyjä oppilaskuljetuksia.

Liikenneturvallisuus

Huoltajat ovat ensisijaisesti velvollisia opastamaan lapsiaan liikku-
maan turvallisesti liikenteessä. Äänekosken kaupungin opetuspalvelut
painottaa huoltajien vastuuta lastensa koulumatkoista. Huoltajien on
opastettava ja neuvottava sekä tarvittaessa saatettava lasta, kunnes
hän oppii itse kulkemaan ja huomioimaan liikennettä. Oppilaskulje-
tuksessa olevien lasten huoltajat vastaavat siitä, että lapsi pääsee
turvallisesti autoon ja autosta kotiin.

Oppilas on koulun vakuutuksen piirissä koulumatkan ajan.
Kuljettajan vastuu kattaa matkan autoon noususta kotipysäkiltä tai
kokoontumispaikalta koulun pysäkille jättämiseen ja toisin päin.

Oppilas voi vaikuttaa omaan turvallisuuteensa myös oppilaskuljetuksen
ja julkisen liikenteen käyttäjänä. Kuljettajalle on taattava työrauha,
jotta hän voi keskittyä ajamiseen. Oppilaat eivät saa myöskään häiritä
 muita matkustajia.

Kuljettajan huolehtii, että alle 15-vuotiaat oppilaat ovat kuljetuksen
alkaessa turvavyöhön kiinnitettynä. Oppilaat eivät saa avata turva-
vyötä, eivätkä vaihtaa paikkaa kesken kuljetuksen.

Laki järjestyksenpitämisestä joukkoliikenteessä oikeuttaa kuljettajan
poistamaan häiriötä aiheuttavan matkustajan, joka kielloista huoli-
matta jatkaa häiriön aiheuttamista. Matkustajaa ei saa kuitenkaan
poistaa, jos siitä aiheutuisi vaaraa hänen terveydelleen.

Ympäristö

Äänekosken kaupunki edellyttää kuljetuspalvelun tuottajilta, että he
huomioivat kuljetuspalvelun tuottamisessa energiatehokkuuden pa-
rantamisen, energiansäästön ja ympäristöystävällisyyden.

Kalustohankinnoissa huomioidaan energiatehokkuus ja
henkilöstö koulutetaan toimintatapoihin, jotka säästävät
energiaa ja vähentävät ympäristökuormaa.

Palautteet oppilaskuljetuksista

Oppilaskuljetusten laatua seurataan kouluilta, kuljettajilta, huoltajilta ja oppilailta tulleiden palautteiden perusteella. Eri tahoille järjestetään kyselyjä.

Palautteet kuljetuksista tulee antaa kirjallisesti. Äkillisissä ja nopeaa toimintaa vaativissa tilanteissa palautteet annetaan suullisesti.

Palaute pyydetään antamaan mahdollisimman nopeasti ongelmatilanteen ilmettyä ko. koululle tai esikoululle, josta palautteet toimitetaan eteenpäin käsiteltäviksi. Palautteessa tulee mainita mm. seuraavat asiat:

- päivämäärä, kellonaika
- alue, reitti, kuka ajaa kuljetusta
- palaute
- palautteen antajan yhteystiedot.

5 HUOLTAJAN, OPPILAAN JA OPPILASKULJETUSAUTON KULJETTAJAN VELVOLLISUUDET

Huoltajan velvollisuudet

- Huolehdi, että koululla on ajan tasalla olevat yhteystietosi. Mikäli sinulla on huollettavia monessa koulussa, muista ilmoittaa yhteystietojesi muuttumisesta kaikille kouluille.
- Peru ajoissa kuljetukset, joita ei tarvita.
- Huolehdi, että lapsi on ajoissa noutopaikalla (5 min. ennen noutoaikaa).
- Ilmoita autonkuljettajalle ja Äänekosken kuljetussuunnittelijalle kuljetuksiin liittyvistä terveydentilaa koskevista asioista (esim. pahoinvointi) sekä muista kuljetuksiin liittyvistä erityistarpeista (esim. lisäturvavyöt).
- Ohjaa lastasi, kuinka pysäkillä ja autossa tulee käyttäytyä.
- Huolehdi, että olet ajoissa lähettämässä ja vastaanottamassa saatettavaa lasta.
- Tarkista, että lapsen ulkoiluvaatteissa on heijastimet.
- Autoon unohtuneita tavaroita voi kysyä tilausliikenteen osalta auton kuljettajalta ja joukkoliikenteen osalta joukkoliikenteen järjestäjältä.

Oppilaan velvollisuudet

- Odota kuljetusta pysäkillä tai sovitussa paikassa, älä ajoradalla.
- Ole sovitussa noutopaikassa vähintään 5 minuuttia ennen sovittua noutoaikaa.
- Ota matkakortti esille jo autoon noustessa.

- Huolehdi matkakortistasi.
- Tervehdi kuljettajaa.
- Älä ryntää autoon muita matkustajia töniä.
- Anna vanhuksille ja vammaisille aina istumapaikka.
- Kiinnitä turvavyö välittömästi, kun istuudut ja pidä se kiinni koko matkan ajan.
- Pysy omalla paikallasi auton liikuessa. Pois jäädessä, siirry ovelle vasta vähän ennen pysäkkiä.
- Jos voit pahoin, ilmoita tai pyydä kaveriasi ilmoittamaan siitä kuljettajalle.
- Tarkista, ettet unohtanut mitään autoon.
- Autoon ei saa mennä eikä siitä saa poistua liikenteen puolelta.
- Odota, että auto on lähtenyt pysäkiltä ja näet joka suuntaan, ennen kuin lähdet ylittämään ajorataa.
- Käytä aina heijastinta hämärän ja pimeän aikaan.

Oppilaskuljetusauton kuljettajan velvollisuudet

- Aja pysäkille/odotusalueelle rauhallisesti.
- Ota lapset kyytiin ja jätä kyydistä sovitussa paikassa.
- Tarkista, että lapset ovat kyydissä ja turvavöissä ennen kuin lähdet.
- Huolehdi, että autoon siirtyminen ja siitä poistuminen tapahtuu rauhallisesti ja kiireettä.
- Pidä huoli sovitusta asioista.
- Ilmoita turhat ajot Äänekosken kaupungin kuljetussuunnittelijalle.
- Pyri olemaan täsmällinen aikatauluissa ja huomioi kelivara.
- Muista liikennesäännöt ja liikennekäyttäytyminen.
- Muista, että olet oheiskasvattaja, käyttäytymisesi ja kielenkäyttösi on oltava ystävällistä ja asiallista.
- Muista, että vammaiset oppilaat tarvitsevat erityishuomiota.
- Jos kuljetuksissa esiintyy ongelmia, ota yhteyttä kouluun, ja tarpeen vaatiessa Äänekosken kaupungin kuljetussuunnittelijaan, ja tarpeen vaatiessa myös lapsen huoltajiin.
- Kuljetettaviin tai heidän perheisiinsä liittyviä asioita ei kerrota ulkopuolisille.
- Kuljettajan on käytettävä turvavyötä koulukuljetuksissa.

6 YHTEYSTIEDOT

Opetus- ja kasvatusjohtaja

Ville Härtsiä
Hallintokatu 4
44100 Äänekoski
Puh. 020 632 3000

Kuljetussuunnittelija

Ville Lipasti
Hallintokatu 4
44100 Äänekoski
Puh. 040 835 4720

Toimistosihtööri

Maarit Saranpää
Hallintokatu 4
44100 Äänekoski
0400 115 661